

www.jollibread.com

© Del text: 2002, Anna Vila i Badia
© De les il·lustracions: 2002, Anna Llimós Plomer
© D'aquesta edició:
2020, Santillana Infantil y Juvenil, S. L. i Grup Promotor, S. L.
Carrer de les Ciències, 73 (Districte econòmic Plaça d'Europa)
08908 L'Hospitalet de Llobregat
Telèfon: 93 230 36 00

ISBN: 978-84-16661-46-6
Dipòsit legal: M-1254-2017
Printed in Spain – Imprès a Espanya

Tercera edició: febrer de 2020

Directora de la col·lecció:
Maite Malagón
Editora executiva:
Yolanda Caja
Direcció d'Art:
José Crespo i Rosa Marín
Projecte gràfic:
Marisol del Burgo, Rubén Chumillas, Julia Ortega i Álvaro Recuenco

Qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra només es pot fer amb l'autorització dels seus titulars, llevat d'excepció prevista per la llei. Si en necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment, adreceu-vos a CEDRO (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org).

Aventures d'anar i tornar

Anna Vila i Badia

Il·lustracions d'Anna Llimós

jollibre

La notícia

Fa uns quants dies que em va venir a veure l'avi Miquel. Estava molt neguitós. Per la manera com va trucar al timbre, vaig deduir que n'hi passava alguna de grossa.

–Avi, on vas tan de matí? Els nens encara dormen!

–Millor. Haig de parlar amb tu. –I, de cop i volta, va deixar anar sense embuts:– El teu pare ha perdut el seny.

–És a l'hospital? No me n'ha dit pas res la mare.

–No! No! És d'un altre seny que parlo.

–Avi, passa i anem a seure a la terrassa. Ja has esmorzat? Calma't, home!, i m'ho expliques mentre prenem una xocolata.

L'avi Miquel sempre ha estat un home molt sentimental, i amb poca cosa que passi en té prou per posar-se nerviós. Aquest cop el pare no m'havia trucat, com acostuma a fer altres vegades quan veu que l'avi ve a fer-me una de les seves visites inesperades. Ben segur que no és res d'importància, cavil·lacions seves o fantasies, que d'això sí que sempre en va sobrat.

Els nens encara dormien, i la Berta, la meva dona, tenia guàrdia a l'hospital. Per tant, disposàvem d'una bona estona per parlar tranquil·lament.

Mentre deixava les dues tasses de xocolata i els melindros damunt la taula, li vaig dir:

–Va, explica'm això del pare. Amb la panxa plena no ho veuràs tan greu.

–El teu pare es jubila.

–Sí, m'ho va dir la setmana passada. De fet, ja li tocava. Tants anys treballant, bé s'ha guanyat una bona jubilació, no et sembla?

–I tu..., per què no vols continuar el negoci?

–Ah no, avi! D'això ja n'hem parlat prou vegades. Si arribo a saber que em vens un altre cop amb aquesta història, no et convido a xocolata.

–No! No! No vinc pas per això. Però el problema no seria tan greu si tu haguessis continuat el negoci.

–No hi tornis o m'emporto la xocolata! Ja saps que fer barrets no m'agrada. A més... Qui compra barrets, eh? Qui? No et passes les tardes assegut al banc de la botiga? Quantes persones entren? I... quants barrets compren, eh?

–Home..., per Carnestoltes sí que hi ha moviment.

–De Carnestoltes només n'hi ha un a l'any. Però..., per què dius que el pare ha perdut el seny?

–Traspassa la botiga.

–Ben fet, és una manera de treure'n uns quants calerons.

–Sí, però jo he vist els nous propietaris. Són uns «moderns», d'aquests que van sempre amb el telèfon enganxat al cinturó.

–Continuen amb la barreteria?

–Això diuen..., però pensen capgirar-ho tot.

–Fan bé. Potser hi donaran una nova imatge.

8 Si l'avi havia vingut a veure'm i tardava tant a dir-me el veritable problema, és que devia ser molt greu per a ell. Ja estava clar que el fet que el pare es jubilés no era el que el tenia capficat. Ni tampoc que jo no continués amb el negoci: després de molts esmorzars de xocolata desfeta a la terrassa, l'havia convençut i ja ho tenia del tot superat.

Així que, després de veure com escurava la segona tassa de xocolata i tement que li agafés un mal de ventre si tardava molta estona a dir-me el motiu que l'havia portat aquell matí a casa, li vaig preguntar:

–Avi, per què has vingut? Què pensen fer els nous propietaris que et té tan capficat?

–El mirall! Trauran el mirall!

–No! Això no ho poden fer!

–Veus? També ho he dit jo. Però els senyors diuen que no lligarà amb la nova imatge. No el podries portar aquí, a casa teva?

–El mirall? Avi, has vist el pis que tinc? A més... si a la Berta li porto el mirall a casa, segur que sortim mirall i jo per la finestra.

–Ja té caràcter ja, la teva Berta. L’hi podries explicar... Qui sap si aleshores el voldria. I..., als bessons segur que els faria molta gràcia.

–La Berta no té fantasia. Com vols que l’hi expliqui? Em prendria per boig i demanaria el divorci. I..., què vols que et digui..., abans la Berta que el mirall amb tota la seva màgia.

–Si el teu pare hagués entrat una sola vegada dins el mirall..., ara tot seria diferent. Ja t’ho dic jo que ha perdut el seny.

–Avi, no et preocupis, que trobarem una solució.

–I..., si el fan miques?

–Això no ho poden fer!

–Aquests «moderns» són capaços de tot.

–No el podran fer miques si nosaltres som a dins. O potser sí?

–Nosaltres?

–Sí! Per què no? Podem jugar una altra vegada.

–És una idea fantàstica! Pots portar els bessons.

–Són massa petits, i si la Berta sap que els bessons han vingut amb nosaltres, a sobre de demanar-me el divorci, no em deixaria veure els nens en tota la meva vida.

10 –Ells no diran res. No dius que encara no parlen?

–No parlen, però ho entenen tot. I el dia que comencessin a parlar, seria el primer que explicarien a la seva mare.

Amb tanta xerrameca, els bessons es van despertar i van començar a cridar.

–Pa, pa, pa, ta..., ta.

–Ma, ma, ma.

–Gue, tat! Gu, gu.

–No deies que no parlaven?

–Bé, alguna cosa sí que la diuen –vaig fer jo.

Després de fer un petó als nens, l'avi va marxar cap a casa seva. Abans, però, volia anar a veure el pare.

–Ho arreglaré tot –va dir– perquè ens hi deixin ser el dilluns a la tarda mentre facin el trasllat. Sigues puntual, no vull entrar-hi sol.

–Avi, no et preocupis. A les cinc en punt seré davant de la porta de la botiga.

–Quin barret portaràs?

–Ja que serà l'última vegada que juguem, et deixo triar a tu.

–Gràcies, Marc, jo triaré per tots dos. T'asseguro que no te'n penediràs.

A la Berta li diria que el dilluns a la tarda havia de portar l'avi al metge. De fet, no seria del tot una mentida. Perquè si aquell dilluns no entràvem dins el mirall, aleshores sí que l'avi Miquel es podia posar malalt.

Una mica d'història

Els barrets i el mirall han estat les millors medicines de l'avi Miquel. A ell l'han tret del seu ensopiment més d'una vegada, i a mi m'han servit per viure les millors aventures de la meva infància.

13

El meu besavi ja tenia una barreteria. L'avi Miquel va continuar el negoci, i també el pare. Però a mi no m'agradava passar-me les hores tancat a la rebotiga, cosint i prenent mides, i continuar així les passes dels meus avantpassats.

L'avi Miquel estava molt orgullós de la seva barreteria. Sempre explicava que el seu pare havia fet els barrets del rei Alfons XIII i d'altres personatges de la cort.

A l'aparador hi tenia exposades tot de fotografies de personatges importants que es feien els barrets a mida a la seva botiga.

–He tingut a les mans els millors caps de Catalunya i de fora –deia.

14 A l'avi sempre li havia agradat exagerar una mica. Explicava que, quan posava la cinta mètrica al cap de qualsevol persona, li podia llegir el pensament.

Jo, quan sabia que hi anava un personatge important a fer-se un barret a mida, m'arribava a la botiga sortint de l'escola i li preguntava:

–Avi, què diu la cinta mètrica d'aquest senyor?

–Secret professional –era sempre la seva resposta.

Al cap d'uns dies, m'explicava els pensaments més secrets d'aquell client. Sempre, però, sense dir-me'n el nom. Jo feia els meus càlculs i així sempre acabava sabent de qui es tractava.

Una vegada hi va anar un senyor molt ben plantat a fer-se fer un barret. L'avi, com sem-

pre, li va prendre la mida i la va apuntar a la llibreta. De sobte, es va quedar molt parat i va comentar:

–Vostè no és d'aquí, oi?

El senyor no va contestar.

Aquella mateixa tarda, quan vaig passar per la botiga, l'avi em va dir:

–Estic fent un barret que no m'agrada gens.

15

–El barret?

–No, el senyor que l'ha de portar.

–Què has vist quan prenies la mida?

–No ho sé, jo diria que és un malfactor. I pel que sembla ve de lluny.

El pare, que estava enfeinat fent els últims retocs a la cinta del barret, va dir:

–Altra vegada amb la mateixa cançó? No tingueu tanta imaginació i deixeu-me treballar tranquil.

L'avi havia vist alguna cosa estranya, però no ho volia dir per por d'equivocar-se.

–Mira, fill, si em vols creure a mi, no posis l'etiqueta a aquest barret. Ens pot comprome-

tre. Quan vinguin a buscar-lo, l'hi dones i llestos. No hi posis res que pugui demostrar que l'hem fet nosaltres.

El pare va fer els últims retocs a aquell barret i, tal com va dir l'avi, no hi va posar l'etiqueta.

16

Dies més tard, a la primera plana dels diaris, sortia la notícia que havien detingut un *capo* de la màfia siciliana prop de la frontera amb França. Hi havia un retrat: era el mateix senyor que dies abans havia vingut a la botiga per fer-se el barret. A la fotografia hi vam reconèixer el barret que li havia fet el pare.

L'avi, en llegir la notícia, ens va dir:

–Aquest! Aquest era el meu pressentiment.

–I, dirigint-se al pare, va continuar:– Hi vas cosir l'etiqueta?

–No!

–Així, estem salvats!

–Salvats? De què? Només era un barret!

–No se sap mai! No se sap mai! Val més no tenir-hi tractes, amb aquesta gent.

Des d'aquell dia l'avi va deixar aquella cinta mètrica dins una capsa, i estic segur que no l'ha feta servir mai més.

El mirall era diferent de la cinta. Mai no et comprometia, era un joc i prou. Només que era un joc màgic.

Calia posar-se davant seu amb un barret i picar l'ullet. Res de paraules màgiques ni pólvores especials.

L'avi m'ho va ensenyar una tarda de dissabte mentre estàvem sols a la botiga. Hi havíem anat perquè ell havia de fer els últims retocs a una feina que li havia quedat pendent.

Jo devia tenir uns set o vuit anys, no ho recordo gaire bé. Dins unes capses que hi havia damunt del taulell de la botiga, l'avi hi tenia guardats uns barrets fets per encàrrec d'uns senyors que havien d'anar a l'Àfrica a fer un safari.

–Me'ls deixes veure? –li vaig dir molt encurosit.

–Sí, i tant! Ens els podem emprovar.

La veritat és que a mi m'anaven una mica grans, però per al cas van servir igualment.

–Marc, ja saps picar l'ullet? –em va preguntar l'avi, tot seriós.

–Sí! Mira! –I li vaig ensenyar com ho feia.

–Molt bé! Molt bé! Ara t'ensenyaré el meu secret. Vols anar a caçar lleons? Pujar dalt d'un elefant i veure unes panteres prenent la fresca dalt d'un arbre?

18

–Sí, sí! Quan hi anirem?

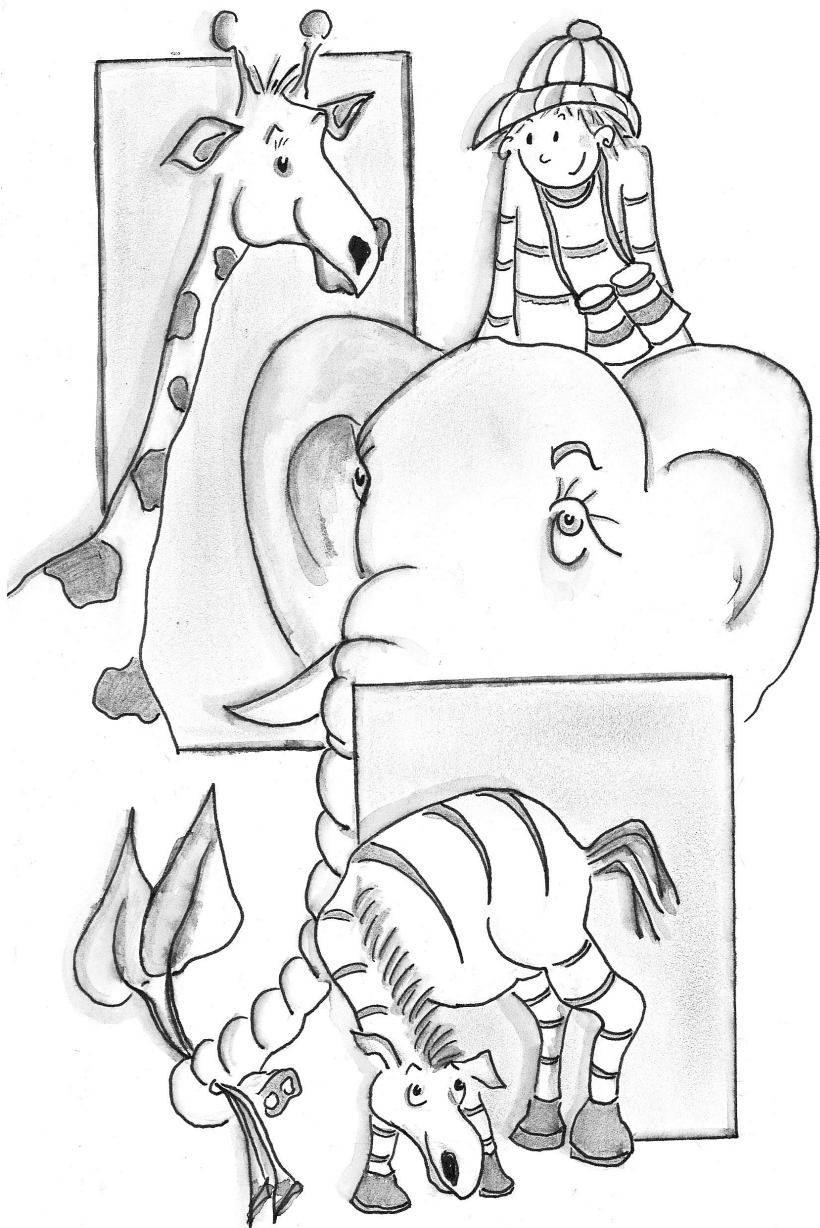
–Ara. Si no tens res a fer, podem anar-hi ara mateix.

Jo no entenia res. Però sempre m'havia refiat a ulls clucs de l'avi Miquel.

L'avi va anar fins a la porta, va passar la balda i va penjar un rètol que deia: «Torno ara mateix.» Llavors, em va donar la mà i ens vam posar tots dos davant del mirall amb els barrets al cap, palplantats com dos estaquirotos.

–Ara picarem l'ullet. Quan digui tres, pica l'ullet, eh, Marc?

–Sí, sí! –vaig dir jo molt entusiasmat.

El meu primer viatge a l'Àfrica, el vaig fer des de la botiga de barrets de l'avi. Va ser una experiència fantàstica. Efectivament vaig veure lleons, vaig pujar dalt d'un elefant i també vaig veure girafes que corrien com unes dansarines d'una banda a l'altra.

20 –Marc, per avui ja n'hi ha prou. Comença a ser hora de tornar –va dir l'avi.

–No ens podríem quedar una mica més?

L'avi em va explicar que hi havia maneres diferents de poder tornar a la realitat. O a la botiga, per dir-ho més clar. Una era trobar un altre mirall i, mentre t'hi reflecties, fer una salutació amb el barret. Però a l'Àfrica es feia una mica difícil trobar-ne un. Per al cas, també servia emmirallar-se dins de les aigües d'un riu, un llac, el bassal d'un oasi, una piscina o qualsevol cosa que reproduís la nostra imatge.

Però no trobàvem aigua per enlloc, i jo ja començava a neguitejar-me.

–No et preocupis, Marc –va dir l'avi mentre es treia un mirall petit de dins de la butxaca

dels pantalons–, sempre en porto un quan vaig de viatge.

Tots dos vam mirar-nos al mirall, i, mentre saludàvem, de nou ens vam trobar palplantats al mig de la botiga.

–Marc, no has de tenir mai por. Qualsevol situació de perill et portarà de nou a la realitat.

Les seves paraules em tranquil·litzaven, perquè, si aquell dia l'avi no hagués portat el mirall dins la butxaca, ho hauríem tingut ben magre. De fet, jo preferia tornar a la realitat emmirallant-me, que no pas necessitar el perill d'un lleó afamat al meu davant.

Però, a aquest pensament d'incertesa, aviat s'hi van afegir idees de noves perspectives, i li vaig preguntar:

–Puc entrar-hi sol?

–Sí.

–I amb algun amic?

–Pots entrar-hi quan vulguis, però millor que triïs un moment que no hi hagi gent a la botiga.

–Avi, té algun secret més aquest mirall?

–Home, és una capsa de sorpreses, però no et preocupis abans d'hora. Tu mateix aniràs descobrint les dimensions de la seva màgia, si de veritat creus que és un mirall màgic.

22 –I tant que ho crec, avi! Amb els elefants que acabo de veure, com vols que no em cregui que és un mirall màgic?

El meu pare deia que l'avi el volia fer com-bregar amb rodes de molí, amb tota la història del mirall. I mai no n'havia cregut ni mitja paraula. És per aquest motiu que no el preocupava que els nous propietaris donessin una nova imatge a la botiga.

Jo, tal com vaig acordar amb l'avi, no en vaig dir mai res al pare, de les meves aventures amb el mirall. Si ho hagués fet, segur que se m'hauria acabat ben de pressa això d'anar cada tarda a la rebotiga a fer els deures.

Els primers temps, l'avi sempre hi era present. S'asseia en un banc que hi havia al costat del mirall i feia un gest d'assentiment amb el

cap. De seguida, jo em posava un barret, picava l'ullet i ja era dins de l'aventura.

Alguna vegada que no havia calculat el temps prou bé, l'avi em venia a buscar.

–Marc, no ho allarguis tant, que em fas passar ànsia. Que no has mirat el rellotge?

–Me l'he deixat, avi.

Cada minut de rellotge equivalia a una hora d'aventura dins del mirall. Era fàcil de calcular, però si el personatge de l'aventura que havies triat era molt atractiu, el temps passava volant.

La màgia del mirall no solament consistia a transportar-te dins l'aventura, sinó que s'estenia a altres aspectes.

Per exemple: si l'aventura que volíem fer passava en un altre país, els problemes d'idioma quedaven esvaïts per art d'encantament. Si passava en un temps molt llunyà, que nosaltres només coneixíem pels llibres d'història, tots els entrebancs que podíem tenir amb el vestuari o altres objectes complementaris desapareixien en un obrir i tancar d'ulls. I una de les

coses que més m'agradava era que, a la tornada de l'aventura, podia emportar-me cap a la realitat un petit record d'allà on havia anat.

Així, amb els anys, vaig dominar a la perfecció la màgia del mirall. Gràcies a ell vaig poder ficar-me dins la pell dels personatges de ficció que més havia admirat.